

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

ANALYSIS|| FIDEI CA=||THOLICAE,||

Valencia, Gregorio de

Ingolstadii, 1585

VD16 V 55

Analysis Fidei Catholicae, &c. Pars Qvarta. Avctoritas Illa, Qvæ Exstat Ad
Ivdicandum de fidei controuersiis omnibus, infallibilis, non est tantùm
diuina, neq[ue] tantùm humana, sed humana diuinitus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47934)

ANALYSIS

FIDEI CATHO-

L I C A E, &c.

P A R S Q U A R T A.

AUCTORITAS ILLA,
QVÆ EXSTAT AD IVDI-

candum de fidei controuersis omnibus, infalli-
bilis, non est tantum diuina, neq, tantum humana, sed hu-
mana diuinitus inspirata.

Non esse purè humanam eam au-
toritatem, cuius magisterio in omni fidei
quæstione sententia Christi cognoscenda
sit, satis liquet ex demonstratione præce-
dentis assertionis. Nam planum fecimus,
humani vires ingenij esse minores, quàm vt quisquam
valeat per se doctrinam fidei sine errore percipere aliisq;
tradere. Quod verò neque purè diuina sit eiusmodi au-
toritas, id est, quod non absque alicuius humanæ aucto-
ritatis ministerio Deus ordinariè doceat per sese (vt non-
nulli Sectarij ex * Anabaptistarū factione somniauerūt)
facilè quoq; probatur his argumentis.

PRIMÒ. Scriptura docet, fidem oportere primùm cõ-
cipi ex ^a auditu: Deinde fouendam atque conseruan-
dã eam esse ^b obedientia erga Præpositos, qui nos docuerunt
verbum

(* Præsertim
Schvveckfel-
diani & Müt-
zeriani.
Deũ non ipsum
per se solum
docere.
PROBATIO I.
^a Rom. 10.
^b Hebr. 13.

verbum Dei: petendam ex^c ore sacerdotis; discendam à Pa-
storibus & ^d Doctoribus, quos posuit in Ecclesia Deus, ut non
circumferamur omni vento doctrina, &c. His autem & aliis
externis adminiculis quid opus erat, si Deus per se ipse,
quæ sit in omni quæstione recta fides, docere voluisset?

^c Malach. 2.
^d Ephes. 4.

SECUNDÒ. Deus non eo modo docet nos ordinariè
veram fidem, quo modo de rebus fidei ordinariè no-
bis non loquitur. Etenim docet utiq; loquendo. At no-
bis de doctrina fidei per se ipse ordinariè non loquitur,
sed per^e os Sanctorum, qui à seculo sunt, Prophetarum eius; atq;
etiam per os Ecclesiæ, in quo ^f posuit ipse & manere perpetuò
voluit suum verbum. Non igitur per sese ipse de eiusmodi
rebus ordinariè nos docet.

PROBATIO
II.

^e Luc. 11.
Hebr. 1.
^f Isai. 59. v. 21.

TERTIÒ. Si singulos ipse per se solus docet; quam
obsecro ratione hoc facit? Docet ne illos, ita ut ne-
queant omnino ipsi falli dum putant se aliquid didicisse
ex Deo? An verò permittit eos in eiusmodi iudicio quã-
doq; decipi? Primum dici nullo modo potest. Nam ex-
tra controuersiam est, omnibus temporibus fuisse & iam
etiam esse permultos hæreticos, qui falsò sibi persua-
deant eam esse diuinam doctrinam, quæ pugnat cum sen-
tentia diuina. Quod si Deum illo altero modo doce-
re omnes dicas, scilicet ita, ut nihilominus quiuis deci-
pi possit existimando id se discere ex Deo, quod ipse fin-
git errore proprio: certè nõdum erit ea ratione satis ho-
minibus prouisum, ut veram in omnibus controuersis fi-
dem primùm dignoscere, deinde complecti ac retinere
possint. Quid enim procliuius, quàm in illo iudicio falli,
si in eo falli possumus? ^g Spiritus est Deus, ideoq; spiritua-
liter ac latenter ipse mentibus humanis loquitur (loqui-
tur eis autem, cum vult efficaciter, ut hoc aut illud in-
telligant ac sibi persuadeant) nec oculis euidenter cer-

PROBATIO
III.

*Deum non do-
cere per se fide-
les ratione,
quoz demon-
stratur.*

^g Ioan. 4.

h 2. Cor. 11.

nitur, vt facillè animaduertere possis vtrū id audias, quod ille in te loquatur, an quod dicit tibi spiritus tuus, vel certè spiritus *Satanae*, qui se in^h *Angelum lucis per sepe transfiguratur*. Huc accedit, quod nihil interest, vtrum fidem dicas vnicuiq; ex proprio ingenio cognoscendam esse; vel ex magisterio solius Dei, qui tamen vtrum aliquid ipse doceat necne, vnusquisque ingenio proprio & fallibiliter diiudicare debeat. Nam ex ea parte singulis erit æquè facillè in doctrina fidei errare, atque si fallibiliter ipsos, sine magisterio peculiari Dei, diiudicare oporteret doctrinā fidei. Quibus igitur rationibus constat, homines præter vim ingenij sui, aliqua auctoritate externa infallibili indigere, vt vera fide salutem consequi possint; iisdem efficitur, eam auctoritatem non esse solius Dei per se ita docentis, vt homines in doctrina diuina percipiēda (quem admodum sit) falli possint.

PROBATIO
IIII.

i Ezech. 13.

k Ibid. v. 7.

l Hierem. 23.

m Jerem. 14.

n Matth. 7.

QUARTÒ. Cū ab ipso Deo in Scriptura sacra ij reprehenduntur, qui de rebus diuinis ea & sentiunt, & docent, quæ ipsis propriè ac singulariter veniunt in mentem: nunquid aliquid ad excusationem eos iuuat, quod id faciant prætextu diuinæ doctrinæ, quam ipsi singulariter ac propriè diuinitus se accepisse iactent? Minimè verò. Hic enim ipse prætextus est, qui cum primis in Scriptura sacra redarguitur. Nam, *Væ*, inquit, *Prophetis insipientibus, qui sequuntur spiritum suum & nihil vident. Dicunt; Ait^l Dominus: cum ego non sim locutus.] Et rursus: Nolite audire verba Prophetarum, qui prophetant vobis & decipiunt vos. Visionem cordis sui loquuntur; non de ore Domini.] Et: *Falsò Propheta vaticinantur in nomine meo. Non loquutus sum ad eos. Visionem mendacem, & diuinationem fraudulentam, & seductionem cordis sui prophetant vobis.]* Item ipse magister noster Christus: *Attendite à falsis Prophetis.]**

Et:

Et: ° *Si quis vobis dixerit, Ecce hic est Christus* (id est, hæc est diuina Christi doctrina) *ecce illic, nolite credere.*] Iam verò cum duplex causa esse possit, cur tam serid ac grauiter moneamur priuatos huiusmodi prætextus diuinæ doctrinæ fugere; vna, quia per se, quod ad rem ipsam attinet, sint falsi; altera, quòd priuati & singulares sint, eoque ipso abhorreant à consilio Dei, qui ordinariè non priuatim singulos, sed per communem aliquam regulam oēs docere solet: profectò causa hæc posterior, est eius admonitionis ratio præcipua. Pauci enim admodum sunt, qui diiudicare de re ipsi possint, vtrum ea doctrina, quæ tanquam diuina proponitur, vera sit an falsa. Et tamen omnes communiter eiusmodi priuatos spiritus atque doctrinas iubentur auersari: quoniam nemo est, qui non facilè vel per se vel alieno auxilio discernere queat num dogma quod proponitur sit proprium ac singulare alicuius, an verò per communem aliquam auctoritatem & regulam in Ecclesia traditum.

Quod igitur ordinariè Deus per se solus ac priuatim vnumquemque non doceat, ex dictis satis perspicuum esse videtur. Itaque præclare D. Augustinus: *Veritas, inquit, tua Domine, nec mea est, nec illius, aut illius: sed omnium, quos ad eius communionem publicè vocas: terribiliter admonens nos, ut nolimus eam habere priuatam, ne priuemur ea. Nam quisquis id, quod tu faciendum omnibus proponis, sibi propriè vendicat, & suum esse vult quod omnium est, à communi propellitur ad sua: id est, à veritate ad mendacium.*] Sic Diuus Augustinus. Ac ob id etiam B. Irenæus iure in hæreticos est inuectus sui temporis, quod *singularitate dogmatum se ipsos prædicarent, ac veritatis deprauarent regulam.*] Tum illud à Tertuliano rectè hæreticis exprobratum est, *Idem, inquit, licuit Valentinianis quod Valentino, idem Marcionitis quod Marcio-*

Eadem assertio confirmatur auctoritat. Patr. Lib. 12. Confess. cap. 25.

Lib. 3. aduers. hæres. cap. 2.

Lib. de præscript. hæret.

p Ioan. 3.

q Matth. 4.

ni: de suo ingenio fidem innouare.] Et à veritate ipsa dictum est, diabolum etiam, cum mendacium loquitur, *p ex propriis loqui:* qui tamen diuinæ doctrinæ prætextu & ipse usus est: inquit, *scriptum est enim, &c.* Ergo qui de fidei rebus quocunque prætextu ex propriis sibi loquendum putant, ij ex patre sunt diabolo.

Quod si neque purè diuina, sine communi alio medio, est illa auctoritas infallibilis, quæ in omni quæstione nos doceat, vt ostendimus hætenus; neque etiam purè humana, vt præcedente capite probatum est; non est nobis opus alia propria probatione, vt quod in hoc loco agimus, persuadeamus; esse scilicet illam auctoritatem quasi ex vtraque compositam atq; mediam; nempe humanam diuinitus inspiratam. Bonus enim ac firmus est hic syllogismus. Oportet auctoritatem illam, in determinandis omnibus fidei quæstionibus infallibilem, aut purè diuinam, aut purè humanam, aut humanam diuinitus inspiratam esse. (Nemo enim est cui probare nunc oporteat, non esse Angelicam.) Non est autem vel purè diuina, vel purè humana, vt probatum est. Est igitur humana inspirata diuinitus.

Et sanè cum omnes penè Sectarij eam auctoritatem sola Scriptura sacra contineri contendunt, fateri eos necesse est, humanam, diuinitus inspiratam, illam esse. Homines enim ij sunt, qui Spiritu sancto inspirati, sunt nobis in Scripturis loquuti. Sed an rectè Scriptura sola eam auctoritatem isti definiant, videbimus in capite sequenti. Nunc tantum hæc restat, vt Scripturæ quosdam locos explicemus, quibus contra assertionem positam videtur confirmari posse, Deum per seipsum singulos docere rectam fidem, sine vllò prorsus humano ministerio. Quod eò quoque faciendum est, quia eiusmodi locis illi etiam

Sectarij

Quomodo concludatur, regulam fides debere esse humanam diuinitus inspiratam.

Sectarij imprudentes ad errorem suum abutuntur, qui volunt tamen Deum non docere sine omni medio, sed per Scripturam sacram, quæ ipsa, vt dictum est, continentur humana auctoritate diuinitus inspirata.

Eius generis sunt ij loci: ^a Erunt omnes docibiles Dei. Et: ^b Si quis indiget sapientia postulet à Deo, qui dat omnibus affluenter. Et: ^c Si quis voluerit voluntatem eius facere, cognoscat de doctrina eius, vtrum ex Deo sit. Item: ^d Oves meæ vocem meam audiunt. Item: ^e Cum venerit ille spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem.] Atque in iis quidem & aliis eiusdem generis testimoniis, simpliciter significari videtur futurum, vt omnes de rebus fidei ab ipsomet Deo erudiantur. Sunt autem & alij loci quidam, in quibus item negari videtur, opus alicui fore alio magistro præter Deum. Vt in prima Canonica Ioannis: ^f Non necesse habebitis vt aliquis doceat vos: sed ipsa vnctio docet vos de omnibus. Et apud Ieremiam: ^g Non docebit amplius vnusquisque proximum suum. Et in Euangelio ipse Christus: ^h Ego, inquit, testimonium hominum non accipio. Acciperet autem, si oporteret ab hominibus veritatis Christianæ fidei proponi. Quare & alibi scriptum est: ⁱ Qui credit in filium Dei, habet testimonium Dei in se.

^a Isai. 54.
^b Ioan. 6.
^c Iacob. 1.
^d Ioan. 7.
^e Ioan. 10.
^f 1. Ioan. 2.
^g Ierem. 31.
^h Ioan. 5.
ⁱ 1. Ioan. 5.

Respondendum est, ad locos priores, vtrumque verum esse: & à Deo doceri fideles (sicut in illis testimoniis diuinitus est promissum) & doceri tamen ab illo ordinariè non nisi per ministerium humanum. Sed est consuetudo sacræ Scripturæ, vt quæ Deus principaliter facit, ea illi sic tribuat, ac si solus omnino sine aliquo instrumẽto faceret: idq; etiam propterea, quod ipse quoque supplet vim instrumentis ad operandum. Hanc ob causam simpliciter ab Apostolo illud scriptum est: *Neq; qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus.*

Quomodo Deus & solus docere dicatur, & tamen doceat per hominum ministerium. Lege Ioan. Dried. lib. 2. de via inuestigandi sens. script. cap. 3. ad secundum argumentum. 1. Cor. 3.

Et

Math. 10.

Et Christus ipse: *Non estis vos qui loquimini, sed spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis.* Nec sanè dicet aliquis (vt hoc quoque vtamur exemplo) producere Deum absque concursu aliarum causarum ^l *in montibus sœnum*: quamuis Psalmista illi soli videatur hunc effectum, sicut & alios permultos, attribuere. Ergo pari ratione, cùm in Scripturis citatis legimus, Deum esse qui nos docet: intelligere debemus, hoc eum facere per ministerium auctoritatis humanæ, cuius etiam per os loquitur & auditur. Itaque non ipse solus per se docuit Paulum, sed ad ^l Ananiam adire illum voluit à quo erudiretur, & ^m Philippum misit, vt ad curram accedens doceret Eunuchum, & ⁿ Petro traditur in disciplinam Cornelius.

& Psal. 105.

Act. 9.

m Act. 8.

n Act. 10.

Quæ explicatio ad eos locos etiam qui sunt posterius obiecti, pertinere potest. Nam quod negat Scriptura, necesse esse, vt alius alium doceat; eodem modo intelligi debet, quo illud: *Neque qui plantat est aliquid neque qui rigat*: Et illud etiam, quod similiter explicauimus: *Non estis vos qui loquimini.* Quid enim hoc significat? An, qui inspirante Deo loquitur, prorsus ipsum non loqui? Minimè verò: sed Deum esse quidem, qui eius ore tanquam instrumento quodam præcipuè loquitur. Ita non doceri fideles ab homine, minimè idem est quod nullo modo per humanum ministerium doceri: sed est, doceri præcipuè à Deo: qui cùm omnibus temporibus *docuerit ipse*, vt Psalmista loquitur, ^o *hominem scientiam*; longè id vberius in hoc tempore gratiæ facit. Quod si nullo modo doctrinam hanc Deus per humanum ministerium traderet; responderi profectò satis Augustino non posset, hunc in modum cum ipso Ioanne Apostolo hac de re colloquenti: *Vnctionem, inquit, habebant quibus loquebaris. Tu dixisti: ^p quia vnctio ipsius docet vos de omnibus. Vt quid igitur talem*

• Psal. 39.

Tract. 3. in 1.
epist. Ioan.
p. 1. Ioan. 2.

talem epistolam fecisti? Quid illos tu docebas? Quid instituebas? Quid edificabas? Sed respondet facile pro ipso Apostolo conuenienter iis, quæ iam à nobis explicata sunt, idem ipse Augustinus: *Iam hic videte fratres magnum Sacramentum. Sonus verborum nostrorum aures percutit. Magister intus est. Nolite putare quemquam hominem aliquid discere ab homine. Admonere possumus per strepitum vocis nostræ. Si non sit intus qui doceat, inanis fit strepitus noster.* Ac paucis in eandem sententiam interpositis: *Cathedram, inquit, in cælo habet qui corda docet. Propheta ait, & ipse in Euangelio, Nolite vobis dicere Magistrum in terra, vnus est Magister vester Christus.* Hæc Augustinus. Qui pulchrè hac oratione docet idèò fidei doctrinam ipsi Deo acceptam ferri debere, quoniam etsi per se ipse sine ministerio auctoritatis humanæ non doceat; tamen ipse est magister huius disciplinae principalis.

Matth. 23.

Quod verò ait Christus: *Ego non ab homine testimonium accipio*, sic intelligendum est. Non indiguit Christi doctrina humano testimonio vt ipsa ab illo robur acciperet: Sed opus habuit eo tamen vt secundum consilium Dei, & rationem constitutam eius prouidentie propagaretur, id est, vt ei homines fidem haberent. Nam & illud etiam ob eam rationem à Christo Domino dictum est: *Eritis mihi testes in Hierusalem & in omni Iudæa, &c.* Tum illud eodem pertinuit: *Hic venit in testimonium, vt testimonium perhiberet de lumine.* Ac subiungit Euangelista rationem à nobis assignatam: *Vt omnes, inquit, crederent per illum.* Hinc est, quod in eo ipso loco vbi negat Christus se ab homine testimonium accipere: vtitur tamen aduersus Iudæos testimonio Ioannis. Dixerat enim: *Vos misistis ad Ioannem: & ille testimonium perhibuit veritati.* Tum subiungit: *Ego autem non ab homine testimonium accipio. Sed hæc,*

Qua ratione Christi doctrina indiguerit & non indiguerit humano testimonio. Act. 1.

Ioan. 1.

Ioan. 5.

Ibidem.

L. inquit,

inquit, *dico ut vos salui sitis.* Quasi diceret: Ego quidem testimonium, quod mihi perhibuit Ioannes, non adfero tanquam illo nitatur mea doctrina: sed ut illam eo vobis probem, id est, ut Ioannis auctoritate, qui magnus est apud vos, commoti, mihi credatis & salui sitis.

Ex his arbitror satis confirmatam ac defensam tertiam nostram assertionem esse, nempe, non purè diuinam, neque purè humanam, sed humanam diuinitus inspiratam esse oportere auctoritatem illam, quæ de fidei questionibus omnibus certò doceat fideles.

A N A L Y S I S

FIDEI CATHO-

L I C A E, &c.

P A R S Q V I N T A

HVMANA ILLA AV-
CTORITAS, INSPIRATA DIVI-

nitus, quæ de controuersis fidei omnibus iudicare valeat, non vnus tantum vel alterius hominis quondam vita defuncti, aut etiam aliquorum propria est, qui olim vel scripto, vel voce sententiam diuinam explicauerint, posteritatiq; commendarint, sed omnibus seculis apud fideles ipsos viget presens, & pronunciare perspicuè ac palam de fidei controuersis omnibus potest.

NON